

Protokół
VII posiedzenia Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w dniu 9 października 2014 roku

I. Otwarcie posiedzenia

Przewodniczący Rady otworzył posiedzenie, przywitał gości a następnie oddał głos Panu Tadeuszowi Sławińskiemu - Sekretarzowi Stanu w Ministerstwie Edukacji Narodowej. Sekretarz Stanu T. Sławiński w imieniu Ministra Edukacji Narodowej wręczył prof. Małgorzacie Sekułowicz Medal Komisji Edukacji Narodowej za wybitne zasługi dla oświaty i wychowania. Prof. J. Woźnicki pogratulował Pani Profesor i pokreślił jej istotny wkład w prace Rady.

II. Przyjęcie porządku obrad Plenum

Rada jednomyślnie przyjęła zaproponowany porządek obrad.

III. Problematyka poradnictwa zawodowego i edukacyjnego w szkolnictwie wyższym

Prof. J. Woźnicki zwrócił się do Pana B. Banaszaka - Rzecznika Praw Absolwenta o wprowadzenie do dyskusji na temat poradnictwa zawodowego i edukacyjnego. Na wstępie Pan B. Banaszak poinformował, iż najnowsze dane opublikowane przez EUROSTAT wskazują, że procent bezrobocia w Polsce wśród osób z wyższym wykształceniem w wieku od 24 do 29 lat wynosi 8% podczas gdy średnia unijna wynosi 10%.

Następnie Rzecznik przedstawił wybrane aspekty poradnictwa i prace prowadzone przez biura karier w Polsce i niektóre kraje UE. Po przedstawieniu prezentacji zaproponował, aby zastanowić się nad tym jakich aspektów brakuje w polskim poradnictwie, jak powinno być zorganizowane, jak powinno się wspierać poradnictwo i jaką rolę do spełnienia mają Akademickie Biura Karier. (Prezentacja Rzecznika stanowi załącznik do niniejszego protokołu).

Dyskusję otworzył Przewodniczący Rady – prof. Jerzy Woźnicki, który zwrócił się do prof. M. Federowicza z prośbą o wyjaśnienie pojęcia terminu poradnictwa edukacyjnego i informację czy takie poradnictwo jest wystarczająco rozwinięte w sektorze szkolnictwa wyższego.

Prof. Federowicz stwierdził, że należy zapewnić poradnictwo edukacyjne na każdym szczeblu edukacji i podkreślił, iż ważna jest w tym względzie współpraca sektora oświaty i szkolnictwa wyższego. Zwrócił uwagę na ważną rolę poradnictwa edukacyjnego skierowanego do osób w każdym wieku, które poszukują pracy lub chciałyby zdobyć nowe kwalifikacje.

Prof. Kotwica zauważył, że bezrobocie wśród absolwentów szkół wyższych wynika między innymi z wydłużenia czasu pracy osób starszych i prywatyzacji, w ramach której likwiduje się miejsca pracy. Podkreślił, że nawet najlepsze biura karier nie wyręczą ludzi młodych w podejmowaniu kluczowych decyzji dotyczących planowania własnego rozwoju.

Prof. P. Lampe postawił pytanie - co to jest kariera i podał przykłady jak różnie jest ona definiowana przez absolwentów szkół wyższych. Profesor stwierdził, że w Polsce nie ma prognozowania dotyczącego zapotrzebowania na określone profesje, że studia kończą osoby które w ogóle nie powinny ich podejmować bo nie mają wystarczających predyspozycji. Powinno się przywrócić tradycyjne kształcenie zawodowe, podobnie jak dzieje się to w Niemczech.

Prof. L. Pawłowski zaapelował, aby Rada wyraźnie wypowiadała się w sprawach rynku pracy i dalszych kierunków rozwoju Polski i reagowała na negatywne procesy zachodzące w gospodarce – likwidowanie polskich przedsiębiorstw a co za tym idzie utrata miejsc pracy co pogłębia bezrobocie wśród młodych ludzi.

Prof. A. Eljasz zwrócił uwagę na fakt, iż ogromną rolę w zmniejszaniu bezrobocia wśród absolwentów szkół wyższych odgrywa samozatrudnienie – tworzenie własnego miejsca pracy albo tworzenie własnych przedsiębiorstw. Stwierdził, że absolwenci szkół wyższych wyposażeni są w takie umiejętności, że mogą, a nawet powinni myśleć o sobie jako o przyszłych pracodawcach a nie jedynie o pracownikach. Szybko zmieniający się rynek wymaga od absolwentów gotowości do przekwalifikowywania się, doksztalcania i elastyczności w podejmowaniu pracy nie zawsze ściśle związanej z kierunkiem ukończonych studiów. W opinii prof. A. Eljasza biura karier powinny przede wszystkim współpracować z dydaktykami i studentami pierwszych lat studiów. Biura te powinny również oferować edukację międzykulturową dla cudzoziemców podejmujących studia w Polsce.

Prof. E. Jezierski przywołał działającego w latach 70. i 80. w Polsce Pełnomocnika do spraw zatrudnienia, który był instytucją zapewniającą zatrudnienie absolwentom szkół wyższych. W chwili obecnej tą odpowiedzialnością obarcza się szkoły wyższe. W opinii Profesora obecnie funkcjonujące biura karier odgrywają bardzo ważną rolę, ale wymagają wsparcia i lepszego umocowania w systemie prawnym.

Prof. J. Szambelańczyk nawiązał do zmian znaczenia dla absolwentów, przywołanej przez prof. E. Jezierskiego instytucji Pełnomocnika do spraw zatrudnienia w okresie od jego utworzenia w latach 40-tych XX w. Przypomniał także, że nie wszyscy byli zadowoleni z systemu nakazu miejsca pracy a także że system planowania i tzw. bilanse zatrudnienia w gospodarce nakazowo rozdzielczej nie rozwiązywały problemu racjonalizacji i efektywności zatrudnienia, prowadząc m.in. do bezrobocia w miejscu pracy a także terminowego niedostosowania struktury kwalifikacji zawodowych absolwentów do potrzeb pracodawców. Stwierdził, że nie powinno się obarczać odpowiedzialnością biur karier czy uczelni za uzyskanie przez absolwentów szkół wyższych natychmiastowego zatrudnienia, bo przesłanki, którymi kieruje się student przy podejmowaniu studiów niezbyt często są aktualne po ich ukończeniu. Biura karier powinny uświadamiać studentom możliwości a niejednokrotnie konieczność przekwalifikowania w celu zdobycia nowych umiejętności”

Prof. M. Sekułowicz podkreśliła, że poradnictwo edukacyjne powinno być skierowane przede wszystkim do absolwentów kierunków humanistycznych, bo absolwenci kierunków ścisłych w większości przypadków nie mają problemów z

zatrudnieniem. Podkreśliła, że działania biur karier mogą być skuteczne tylko wtedy jeżeli w biurach tych zatrudniani będą fachowcy zakresu poradnictwa edukacyjnego.

Prof. T. Miczka poinformował, że uczelnie artystyczne śledzą losy swoich absolwentów, ale wykształcenie artysty nie wiąże się bezpośrednio z zatrudnieniem, tylko pewna grupa zostaje zatrudniona w teatrach, orkestrach itp. Większość absolwentów szkół artystycznych wykonuje zawód twórcy wolnego (malarze, kompozytorzy, graficy itp.). Przywołał ciekawe wyniki ostatnich badań CBOS dotyczące stopnia zadowolenia ze studiów wśród absolwentów szkół wyższych – najbardziej zadowoleni są informatycy i artyści.

Dr A. Bartczak zwrócił uwagę, że przy analizie dotyczącej funkcjonowania biur karier na uczelniach istotniejsze od danych ilościowych (ile osób zgłosiło się do danego biura) są dane dotyczące skuteczności ich pracy (ile osób uzyskało pracę). W odniesieniu do przewożonych danych EURSTATU wskazujących spadek bezrobocia wśród absolwentów w wieku od 24 do 29 lat zwrócił uwagę na fakt, że zmniejszyła się liczba samych absolwentów stąd spadek bezrobocia jest dość względny.

Prof. Z. Marciniak zauważył, że szkolnictwo wyższe nie powinno się całkowicie podporządkowywać istniejącemu rynkowi pracy, który nie osiągnął jeszcze oczekiwanego stopnia rozwoju.

Stąd do takiego rynku jaki istnieje nie należy dostosowywać kształcenia. W tej sytuacji miejsca pracy nie muszą czekać i nie czekają na absolwentów. Młode dobrze wykształcone elity tworzą innowacyjną gospodarkę, kreują nowe sytuacje na rynku pracy i wychodzą z nowymi ofertami pracy. Poza tym pewna rezerwa dobrze wykształconych osób gotowych do nowych wyzwań może być czynnikiem przyciągającą inwestorów.

W podsumowaniu dyskusji prof. J. Woźnicki podziękował Rzecznikowi Praw Absolwenta Banaszakowi za przygotowaną prezentację i dodała, iż Rada bardzo wysoko ocenia jego pracę Zapowiedział, że Rada powróci do tematyki poradnictwa w kontekście raportu o stanie szkolnictwa wyższego w Polsce, który przygotowujący jest dla KRASP pod kierunkiem prof. J. Górniaka. Raport będzie przedstawiony Radzie w roku 2015 i będzie to dobry moment dla podjęcia przez Radę uchwały w sprawie problematyki szkolnictwa wyższego, w tym poradnictwa zawodowego, w relacji z rynkiem pracy.

IV. Przedstawienie sprawozdania z działań Rady w okresie wakacyjnym

Przewodniczący RG poinformował, iż w lipcu i we wrześniu obradowało Prezydium Rady, które podjęło 23 uchwały (w tym uchwały o numerach 74/2014, 76/2014, 77/2014 i 89/2014 zostały przyjęte w trybie obiegowym) dotyczące opinii Rady w sprawach przedłożonych projektów aktów prawnych, wniosków jednostek organizacyjnych szkół wyższych o przyznanie uprawnień do nadawania stopni naukowych oraz zasad przyznawania stypendiów. Szczegółowe informacje na temat aktywności Przewodniczącego Rady, jej członków w okresie wakacyjnym zawierają protokoły z posiedzenia PRG w dniu 9 lipca i 10 września br.

V. Przyjęcie uchwały w sprawie przepisów dotyczących udzielania uczelni publicznej dotacji na realizację zadań związanych z utrzymaniem powietrznych statków szkolnych i specjalistycznych ośrodków szkoleniowych

Treść projektu uchwały przedstawił prof. J. Szambelańczyk. Rada przyjęła propozycję uchwały jednomyślnie. Uchwała nr 88/2014 stanowi załącznik do protokołu.

VI. Komunikaty

Prof. J. Woźnicki przedstawił notatkę zawierającą propozycje do planu prac programowych RG w roku akademickim 2014/2015 w brzmieniu obejmującym następujące działania:

- I. Wkład Rady Głównej w prace programowe prowadzone przez inne podmioty w roku akademickim 2014/15:
 - udział w pracach MNiSW nad projektem Strategii prowadzonych przez m.in. osoby delegowane do Zespołu przez Radę!
 - udział w pracach FRP nad projektem polsko-ukraińskim:
 - propozycje opracowania przez Komisję Nauki zestawienia nowej infrastruktury badań
 - dyskusja nad rekomendacjami wraz z wnioskami uzupełniającymi Raport końcowy
 - prezentacja wyników badań i konkluzji Raportu na posiedzeniu plenarnym Rady Głównej w dniu 13 listopada br.
 - uchwała Rady Głównej nt. znaczenia współpracy polskich i ukraińskich uczelni
 - udział Rady Głównej w debacie publicznej nad dokumentami programowymi opracowywanymi w ramach Programu Rozwoju Szkolnictwa Wyższego do 2020 r. (wybrane działania FRP-ISW na rzecz KRASP/KRePSZ) w kadencji 2012-16
- II. Własne prace programowe Rady:
 - raporty dwóch powołanych Zespołów
 - inne dokumenty programowe zgodnie z treścią uchwały z dn. 13 marca 2014 r.

Przewodniczy RG, prof. J. Woźnicki poinformował o stanie zaawansowania prac FRP nad tzw. projektem polsko-ukraińskim (patrz: protokół posiedzenia Prezydium z dnia 9 lipca 2014 r.). Przewodniczący przypomniał, że projekt ten będzie realizowany z udziałem Rady Głównej. Przedstawiając proponowany wkład Rady, zwrócił się do Przewodniczącego Komisji Nauki RG o przygotowanie przez zespół autorów – członków Komisji opracowania dotyczącego nowej infrastruktury badawczej w Polsce, która potencjalnie będzie przedmiotem zainteresowania naukowców ze strony ukraińskiej, co ułatwi nawiązywanie kontaktów. Przewodniczący zapowiedział, że wstępne wyniki badań przeprowadzonych z udziałem kilkudziesięciu uczelni każdego z krajów zostaną przedstawione na listopadowym posiedzeniu Rady. Debata z udziałem gości będzie stanowić pomoc Rady w przygotowaniu konkluzji Raportu.

Informując o działaniach KRASP, Przewodniczący poinformował, że Zgromadzenie Plenarne postanowiło w 2013 r., że do końca 2014 r. powstaną cztery raporty:

1. Deregulacja w systemie szkolnictwa wyższego (lider – prof. J. Woźnicki)
2. Nowa służebność uczelni w XXI w. (lider – ks. prof. A. Szostek)
3. Uzupełniona diagnoza stanu szkolnictwa wyższego w Polsce (lider – prof. J. Górniak)
4. Finansowanie szkolnictwa wyższego ze środków publicznych (lider – prof. J. Wilkin)

Raporty te po ich przyjęciu przez komitet sterujący, zostaną przedstawione Ministrowi i członkom Rady Głównej.

Ustalono, że grudniowa debata na posiedzeniu plenarnym Rady będzie poświęcona zmianom w oświacie przez pryzmat ich wpływu na szkolnictwo wyższe. Przewiduje się, że w styczniu Zespoły Robocze Rady przedstawią raporty podsumowujące ich pracę w 2014 r.

Prof. J. Woźnicki poinformował, że:

- 2 września został skierowany do Premiera list w sprawie finansowania sektora wiedzy podpisany przez Przewodniczącą Rady oraz Przewodniczącą KRASP. W dniu 9 września wpłynęła odpowiedź Min. M. Ratajczaka. Korespondencja ta jest dostępna na witrynie RGNiSW.
- Ukazała się publikacja Rady Głównej Instytutów Badawczych „Polska gospodarka w 2020 roku – szanse i zagrożenia” – zapis debaty, która odbyła się w dniu 26 maja br.
- 18 września na łamach Dziennika Gazeta Prawna ukazał się artykuł prof. J. Woźnickiego „Mimo zmian prawo o szkolnictwie wyższym potrzebuje poprawy” opublikowany w cyklu „25 lat wolności”.

Pozostała aktywność członków Rady zgłoszona do umieszczenia w komunikatach:

Prof. Z. Marciniak, w dniach 23 września br wzięł udział w posiedzeniu Zespołu Doradczego programu Scaling-Up Education, prowadzonego przez Brookings Institute, USA, którego celem jest analiza dobrych praktyk, które mogą posłużyć do podniesienia poziomu edukacji w różnych krajach świata.

VII. Zaopiniowanie aktów prawnych

1. Rządowy projekt ustawy o zmianie ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

Przewodniczący Komisji Ekonomicznej RG, prof. J. Szambelańczyk, przedstawił projekt uchwały w sprawie przedłożonego projektu ustawy. RG nie zgłosiła uwag krytycznych do opiniowanego projektu ustawy.

Uchwała nr 85/2014 stanowi załącznik do protokołu.

2. Projekt rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie konkursu na uzyskanie statusu Krajowego Naukowego Ośrodka Wiodącego

Przewodniczący Komisji Nauki RG, prof. J. Igras, przedstawił projekt uchwały w sprawie przedłożonego projektu rozporządzenia Rada zgłosiła szereg uwag szczegółowych. Uchwała została przyjęta przy 6 głosach wstrzymujących się. Uchwała nr 86/2014 stanowi załącznik do protokołu.

3. Projekt rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego zmieniającego rozporządzenie w sprawie statutu Narodowego Centrum Nauki

Przewodniczący Komisji Nauki RG, prof. J. Igras, przedstawił projekt uchwały w sprawie przedłożonego projektu rozporządzenia. Rada przyjęła uchwałę jednomyślnie. Uchwała nr 87/2014 stanowi załącznik do protokołu.

VIII. Zaopiniowanie wniosków jednostek organizacyjnych szkół wyższych o przyznanie uprawnień do nadawania stopni naukowych.

Przewodniczący Komisji Upnień Akademickich RG, prof. J. Żmija, przedstawił propozycje opinii dotyczących wniosków jednostek organizacyjnych szkół wyższych o przyznanie uprawnień do nadawania stopni naukowych.

PRG jednogłośnie **pozytywnie** zaopiniowało wnioski dotyczące przyznania uprawnień do nadawania stopni:

- doktora nauk humanistycznych w dyscyplinie archeologia Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Gdańskiego,
- doktora habilitowanego sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki projektowe Wydziałowi Wzornictwa Akademii Sztuk Pięknych w Warszawie,
- doktora habilitowanego nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria materiałowa Wydziałowi Inżynierii Mechanicznej i Mechatroniki Zachodniopomorskiego Uniwersytetu Technologicznego w Szczecinie,
- doktor nauk technicznych w dyscyplinie inżynieria materiałowa Wydziałowi Mechanicznemu Politechniki Białostockiej.

Rada jednogłośnie **negatywnie** zaopiniowała wniosek o przyznanie uprawnień do nadawania stopni:

- doktora nauk o kulturze fizycznej Wydziałowi Turystyki i Sportu Akademii Wychowania Fizycznego i Sportu im. Jędrzeja Śniadeckiego w Gdańsku,
- doktora nauk społecznych w dyscyplinie nauki o polityce Wydziałowi Pedagogicznemu Akademii Ignatianum w Krakowie
- doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia Wydziałowi Finansów i Zarządzania Wyższej szkoły Bankowej we Wrocławiu

Uchwały nr 78/2014, nr 79/2014, nr 80/2014, nr 81/2014, nr 82/2014, nr 83/2014, nr 84/2014, stanowią załączniki do protokołu.

IX. Sprawy różne i wolne wnioski

Przewodniczący RG poinformował, że PRG przyjęło uchwałę nr 29/2014 w sprawie powołania Zespołu Roboczego do spraw Kategoryzacji Jednostek Naukowych.

Zespół zajmie się sprawami modyfikacji systemu parametryzacji jednostek naukowych na podstawie propozycji zgłoszonych przez przedstawicieli uczelni wyższych, instytutów PAN oraz instytutów badawczych.

Tryb pracy Zespołu ustalony zostanie zgodnie z wytycznymi Prezydium przez Komisję Nauki.

Propozycja stanowiska Rady w tej sprawie zostanie przedstawiona do końca bieżącego roku.

X. Przyjęcie protokołu VI posiedzenia Plenarnego Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego (12 czerwca 2014 r.)

Protokół został przyjęty jednomyślnie.

XI. Zamknięcie posiedzenia

Prof. J. Woźnicki podziękował uczestnikom za udział w obradach i zamknął posiedzenie.

Przewodniczący Rady Głównej
Prof. Jerzy Woźnicki

1. Porządek obrad
2. Uchwały: nr 78-88
3. Prezentacja Rzecznika Praw Absolwenta
4. Nagranie przebiegu obrad na nośniku CD